

САНА ОЛОХ

СӨСП ЧУРАНЧЫ ОРОНУОНУМААБЫ КОМЕТТЫН УОННА УЛЭБЕТТЕР
ЭНУТАТТАРЫН ОРОНУОН МААБЫ СОБЕТЫН ОРГАНА

1831 СЫЛ АЛТЫНЫМ
15 КҮНҮТӨН ТАХСАР

NG10 142771

1973 снл. тохсунньу 23 күнө
ОПТУОРУННЬУК

Сыныпта
2 жұрт

КЫРА ОРОКУОТУНАН

БАСТЫНГ ХААЧЫСТЫБАЛААХ ЭЛБЭХ БОРОДУУКСУЙАНЫ

Оройуоннаабы олох-дутаах комбинатын үлэһиттэрин
СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

Бийиги оройуоннаары олох-дьаһах комбина-
ции рабочайдара, сулууспалаахтара, инженер-
най-технической үлэһиттэрэ ССКП АА, ССРС
Министрларын Советын, ЦСБСКС уонна БСЭЛС
КК «Норуот хаһаайыстыбатын 1973 сыллаах
былаанын бөлдьөбүн иннинэ толорор иһин про-
мышленность, тутуу уонна транспорт үлэ-
һиттэрин Бүтүн Союзтаабы социалистической
куоталаһыыларын тэнитэр туһунан» уураахта-
рын биэр киин курдук бийиргэн тураммыт,
ааспыт 1972 сыллаах үлэбит түмүктэрини
дьүүллэһэн, ис кыахтарбытын ааһынан көрөн
баран тохус патилетка быһаарыллаах үлүс
сыллар «Кыра ороскуотунаа бастык хаачыс-
тыбалаах өлбөх бородууксуйаны биэрэргэ» дьаа-
лауһунан салайтаран бүтүүн коллектив, хаа-
бырдии сиаахтар уонна биирдиилээн рабочай-
дар социалистической куоталаһыыга киир-
сэбит уонна маанык социалистической эбэһэ-
тэтистибаны ылынабыт:

1- Азсыгт сэлгэ комбинат нэвчилэнньэргэ 115-8 тыһымича солкуобайлаах оёгону онорбуу-
у. Быыл ити курбинин 28,5 тыһымича сол-
куобайынан аһаран, ахсынны 35 күүүгэр
дээр нэвчилэнньэргэ 1645 тыһымича сол-
куобайы оноруохтут.

2. Сэлсэ бипр рабочий огорон тааһаар бө
родуукеуйатын заспыт сытан 282 солк. улэ-
таһианан эбатар 20.5 бырыһыан үрэтэн,
бипр рабочий 1697 солк. суумалач бөрдүк-
суйаны огоронун ситиһэхпит.

3. Сырьёну, матырийаалы, бородуусуяамы, электрэнергияны кэмчылээн, оборудованиэ кыабын толору туһанан уонна кинэхэ харыс-
халлаахтык сыһыаннаһан быһаарыах нөөхтү
буор бьомбаныа наһаагыһыт.

4. Тын хайзаймстыбатын саягым сайынна-
рынга партия уонна правительстве уурахта-
быгар олопуран, коллектив шэфтээх Субуруу:

бай аягаар сөвхөз Болонготогоу отделение-
тагар маассаай субуотуньуктары тэрийэн
сүсхү эбин аһылыгын бэлэмнээһинигэр коммун-
хуэпур, 150 тонна сенайы бэлэмнэххит.

Ылыммыт социалистическай эбһаҕалистийэ-
битин толорор иннинтэн маннык эбһи дьаһала-
ры алаастаххут:

—Сыл иккис кварталыгар совхоз кинигар,
Харбалда, «Дом быта» аһан үлэбэ килэ-
лэххинт.

—Бям мыйн 1 күнүттэн чадм оромжоннуур
мастерскойу аһан үлэлэтиэхит.

—Тохсуунзу 1 күнүттөн скорпалжай (түүлээх тангаһы тигэр, өрөмүөннүүр, абырахтыыр) сыах үлэбиттэрин 2 киһинэн элбэттиэхпит.

—Бытвой техниканы өрмүөнизэциии уонна электроспрводканы тартыны тэрийэххит.

—Фотография саяадын тохсунныг 20 күнэтгэн 5 үлэйнхкэ дээрн кэнэтгэн үлэдэтиэхлэг. Ити шинтгэн аналлах курсу барбыт бчир фотограб-бы фотопортрет оёойууттар алаан үлэдэтиэх-тыт.

— Үлэм үйхтэйгээ эрхлүүлэхийг нэгдлийнх-
нээ, өрөмтөнү үхтэйг аналлах биригээлэни тэ-
рийнэхлүү.

— Үзлэхиттэр квалификацияларын үрдэтэр сыалынан техминимум туттарымы, үзлэхиттэр разрядтарын үрдэтинилэрин тэрийиэхит, онон үлэ өгөрөн таһаарымтын үрдэтиэхит уонна өһөһуулар бородууксуулааачыстыбатын туска-омайыт.

Нэнийлэнийнхэд элэх-даахад өртүүнэн өнгөлөрү
өнгөрүү былаанын ситийнхлээхтик толсрууга,
үдэ прогрессивийн нымаларын клонинг олох-
тоогүйга - уонна нэнийлэнийнхэни дааччийн
үрдүк куьтуратын ситийнхэ уһулучу
болгоомтобууун үүрүөхүт.

Эбэнээталистибэ комбинат коллективын
уогсай муһнарынан ытылынна.

ҮЛЭТТЭН ИЛИИТИН АРААРБАТ

Союзхоз Соловьевтаагы отделение-
нын рабочайы Федорья Д. А. хара
маңгайгыттан колхозу
төрийсизбиге, союзхоз араас үлээ-
ригэр үлэлиир. Бастыг барсон
көрөөчү—Бүтүн Союзтаагы
тыма хабааньсылбатын быһыт-
катын кыттыһылаа. Кини төһө
да бочуоттаах сыннылаангы та-
мыстар, үлэттэн ылыттып араар-
бат, билигин — балыһаага көтө-
рдимир. Үлэттэ быһыһар
Айма хочотутар 16 кырыһааы
сонордоон госуларствога туттар-
да.

Е. МАССАЕВ.

E. MACCAED.

РАЙСОВЕТ ДЕПУТАТТАРЫН, ТЭРИЛЭХ САЛАААЧЧЫЛАРЫН
ИСТИЙЛЭРИГЭР

Төхсүүнүү 26 хүмүүтэр сарсыарда 10 чаастан ССКП райномун мунһахтыр сэлалтыгар үлэһиттэр депутаттарын XIII ыңгырыды- ларх өрөйүүннээбэ Советын XI сессията ыңгырыллар.

КӨРҮЛЛЭР БОППУРУОСТАР:

1. Оройуон норуотун хаһаайыстыбатын 1973 сыллаагы былаан-
нын туһунан. Дайыппатчыт—оройуоннаагы былаанчыыл комиссия
салаахтаталын эбэһиннэһин төлөрөөчү таб. Н. Е. Эверстов.

2. Оройуон 1972 сыллаабы бюджетын туолуутун узина 1973 сыллаабы бюджет туһунан. Данылаатчыл — үп оройуоннаабы са- лаатын сэмэдиессэйэ таб. М. С. Оконешникова.

3. Бастайааннай комиссиалар ыппыт үлэлэрин туһунан ин-формациялар уонна 1973 сылга үлэлэрин былаанын бигэргэтии.

РАЙСОВЕТ ИСПОЛНОМА

**ТЫА ХАҢААЙЫСТЫБАТЫН БАСТЫҢНАРЫН
ОРОЙУОННААҒЫ СҮБЭ МУННҢАХТАРА**

Тохсуньш 21 күнүгэр юбилейчардаас 1972 сыл социалистической куталайыматын кыа-
ймылаахтарын оройуоннаагы сүбө мунньахтара
буолан ааста. Мунньах кыттылаахтарда «Оро-
йуон хаһаайыстыбаларын 1972 сыллаагы тү-
мүктөрө уонна пилетка быһаарымалар үһүс
сыллар соруктара» дьон тыа хаһаайыстыбатын
производственной управлениетын аахчыныга
таб. **Сергеев С. И.** дакылаатын уонна 1973
сылга оройуон тыатын хаһаайыстыбытыа үлэ-
лэригэр социалистической өбөнзөтэлиэтибени
дүүллэстилэр.

Бэлсэтингэ кыттымны ылымдар. Жобсанн В. X.—Субуруускай аатынан совхоз директо-
ра, Кузьмина А. Т.—оройуон чулуу, ыһынык-
сыта, Эрилик Эристин аатынан совхоз Улахан
Сыһытаады ферматин старшай, Егоров Г. Ф.
—Барл Марк аатынан совхоз хыһаабынай зоо-
техника, Данилова М. У.—Субуруускай ааты-

нах совхоз боронсуу хороочуута, **Аюушев П. И.** — Саха АССР Верхиний Советын депутата, «Амал» совхоз иднигысыта, республика чемпионы, **Старостин Е. П.** — Саха АССР үтүөлээх зоотехника, пенсионер, **Баина Т. С.** — Сүбүрүүскай аатынан совхоз техник-осеменатор, **Попов С. Д.** — Калинин аатынан колхоз ветеринарнай фельдшера, Төлөй биригээдэтин партиянай тэригээтин секретара, **Артемов С. С.** — Ленин аатынан колхоз комбайнера, **Слепцов Н. Г.** — Сүбүрүүскай аатынан совхоз тракториин, Дьячновскай Н. И. — Эрилин Эристин аатынан колхоз Чапырдаары биригээдэтин старшай биригээдэтир, **Листинев И. П.** — ССРП райкомун бастабы секретара.

Социалистической куоталааны кылдылаах-
тарын оройуоннаары сүбэ муһунуулаах кыттыы
пахтара оройуон тыатын хайайыстыбатын ба-
ры үлэһиттэригэр ысырмы ылыныллар.

КИНИЛЭР ИРКУТСКАЙДЫЛЛАР

Тың сиринээрэ уус-уран самодейательной Вугун Ротенбергтэ көрүү Илик Сибирдөөнэ элэктөөр Иркутскай крээрине Саха сирин уус-уран самодейательной коллективин кытта Сибиги аройдоммутуган Людмила Виконурова, Мария Никитина, Нейдор Нейнов бэристэлэр.

Снимокка: элэктөөр уга Нейдор Нейнов уонна Мария Никитина.

Екатерина Попова фотолара.

Октябреноктар нэдиэлэлэрэ

Диринг орто оскуолатыгар биир нэдиэлэ устата октябреноктар нэдиэлэлэрэ ытыллына. Бөдүбүтүннүккэ I, II, III кылаастар учууталлара кылаастарынан «ССРС норуоттарын остуоруйалара» диэн темада сулуочааннар сбирдарын ытыттылар.

Остуорунньукка — дружина сбирдугар бастагы кылаас үөрэнээччилэрэ 21 олох октябренокка киирдилэр, оттон III кылаас төрүс үөрэнээччигэ үөрүүрүккэ быһыга-майгыга эдэр пионер макетэ тылын эттилэр. Нэдиэлэ төрдүс күнэ ордук мөккүрүдүк буолла. Бастагы кылаастаан саралаан кин биир мүнүүтэсэ төһө элбэх тылым асарыгар күрэхтэһин ытыттылына. Программалаа көрүдүлүүт нурматтан (нурма биир мүнүүтэсэ 15 тыл) кылаас эһиттэн хас оло элбэх тылы асар да, ол кылаас кыайыллаа-дьынан тахсар. Маппа I кылаас (учуутал Романова У. М.) 25 үөрэнээччитигэ 17-тэ биир мүнүүтэсэ 20—30 тылы аахта. Кинилэр истэригэр Яна Романова 35 тылы аахан бастаата. Икки II кылаастар нэлтнээ сорус хадаллар эбит. Нуорманы таһынан II «а» кылаас 13 орото, II «б» кылаас 12 орото аахта, бу сырыыга III кылаастар мөлтөөтүлэр.

Бэһис күн — спорт күнэ. Эстафетада кылаас аайыттан 3 уол, 3 кыыс кытылына. Маппа ордук бөлөхтөөх, быһый оролордөөх II «а» кылаас (учуутал Дьяконова Е. Д.) бастаата. Ити кэтинтэн хас биридии кылаастаан 2 уол, 2 кыыс сыстаппаах хамандалар дуобакка күрэхтэһиннэрэ буолла. Бу күрэхтэһиннэрэ балачча үчүгэй оонньооччулар.

Бэһис күн — спорт күнэ. Эстафетада кылаас аайыттан 3 уол, 3 кыыс кытылына. Маппа ордук бөлөхтөөх, быһый оролордөөх II «а» кылаас (учуутал Дьяконова Е. Д.) бастаата. Ити кэтинтэн хас биридии кылаастаан 2 уол, 2 кыыс сыстаппаах хамандалар дуобакка күрэхтэһиннэрэ буолла. Бу күрэхтэһиннэрэ балачча үчүгэй оонньооччулар.

Октябреноктар нэдиэлэлэрэ бастаан ханнык түмүккэ кэллэхтэ.

БИНИГИ ААДЫРЫСЫТ: почтовый ящик 678700, Чурапчы с. Кара Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 9-13-95, отделлар — 9-14-95, уопсай — 9-15-05.

КАИР. Египет сөбүлөһүннээх күүстөрүн командующайда, байыаннай министр Ахмед Исмаил Али Сирия уонна Ливия сөбүлөһүннээх күүстөрүн командующайдаан алына.

ВАШИНГТОН. Манна Р. Никсон иккис бөдүбүтүннээх АХШ президенти популар кииринтэн персионалга буолан ааста. Конгресс дьэстэн таһыгар үтүс буолбут алааһар бииртиннэ иһинтэн Р. Никсон тыл этэ, онуоха республикалык правительствэ түөрт сэт бөлөхтөөх олоруутун түмүктөрүгэр төхтөөтө. Церемония Вашингтонка, Нью-Йоркка уонна дайду атыан үтүс куораттарыгар сөрүннэ.

КУУКУЛА театрын детскаа туттарга табыгастаах норуоттар түөрттэ: петрушка куукулаар театрлара, күтүк театра, хортуон оҕоһунтар итиннэ оонньуурдар театрлара. Күтүк театра уонна хортуон оҕоһунтар театрлара, фигуралара хайтарай буолан, биир бөлөхкө киирэллэр. Оттон петрушкалар уонна оонньуурдар тайа бадарар аргыта сылаһан оонньуур бөлөх буолаллар.

Оскуолада киирнэх ичиннээх састаах оролор театр ити норуоттарын таптаан көрөлөр уонна оонньотолор. Онуоха тулалары эйгэни кытаргы билсинилэрэ кинигэр, чускайлынар, айбас, кырдыккыт, хорсун, булугас ойдуох буолуоттасхаллар, доҕордоһуу чустуота сыйдар. Куукула театрын персонажтарын сыгалара, хамсанымылара уонна музыка уусуран айымньы ис хоһоонун доҕордоһуу, умнубат тына ойдоһор.

хэ соһуй? Маллык мероприятиелары ытты кылаас коллективин улаханымк түмэр, үөрэнээччи кыра эрдэһиттэн коллективист буола үөрэнэр, билинг-көрүүгэ дулуһуута күүбүрөр, октябреноктар бөһөлөрүн төрөһүт Ийэ дайдуларын араас смугтарын олохторун, остуоруйаларын, ырыаларын, үлгүлэрин туһунан биллэлэригэр-көрөлөрүгэр көмөлөһөр.

Г. КУЗЬМИН.
Диринг орто оскуолатын учуутала.

«МАС КӨТӨРҮН БУЛТУУР КӨҢҮЛ ДУО?»

Итинник төбөлөөх сүрүк Кытаанах Атыылааһыттан кэлбитэ. Сүрүккэ Арыылаах маҕаһынын продвеша А. Т. Карсанаев атыыта кэлбит олох плитатын мас көтөрүн бултаан соҕотуонкаа туттабыт эрэ дьонго атыылаабыта төһө соҕотуонну туһунан уонна мас көтөрүн бултүүр көҕүл дуо? — диэн ытыһылыбыта. Сүрүк баччаа таһаарылыа-бакка эрэ сөһүөтүрөөскө бырабылыанньатыгар нэдиэлэ ытыллыбыта. Онуоха бырабылыанньа председателин соҕотуонкаа солбуйааччы М. Е. Софронов эппитин баччаэтиибит.

«Холбос» бырабылыанньата 1972 сыл төрдүс кварталыгар тиэрдибит былааннагар сөп түбэһиннэрин, мас көтөрдөрүн соҕотуонкааа райаоттөбөөскө сельполаарга былаан тиэрдибитэ уонна соҕотуонкаааа үлэни күтүбүрэр иһиннэр «Холбос» бырабылыанньатын 1972 сыл олутуну 9 күнүсэни уурааһынан нэһилиэнньэсэ сэдэхтик атылаһар табаардарынан мас көтөрдөрүн бултаан туттарбыт бултуттарга утары эриннэни тэрийээлээригэр сельполаарга соруудах оҕоһулуубута. Итилэргэ олохуран Арыылаах маҕаһынын продвеша таб. Карсанаев А. Т. мас көтөрүн бултаан соҕотуонкааа туттарбыт дьонго олох плитатын атыылаабыта сөп.

«Мас көтөрүн хармстыыр туһунан» Саха АССР Министрдарын Советын 1972 сыл ахсынньы 1 күнүнээди дьаһалынан мас көтөрүн бултааһын билгини бобуллан тувар. Ол гынан баран ахсынньы 1 күнүн иһиннэ бултаабыт көтөрдөрү соҕотуонкааа туттараллара көҕүл. Оттон бултааһын бобуллуубутун кэниэ салтым бултаабыт ким баҕарар бракеттөр быһылытын көрүдүлэн соҕотуон мээрээ тардыллыахтаах.»

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райома КПСР и райсовета депутатов трудящихся Якутской АССР.

КЫРАНЫЫССА ТАҕЫНААҔЫ ХРОНИКА

Утарар деовестрашидаринин итиннэ манифестацилларын доҕуһооллаһа АХШ иһиннэ-нытия кинэ аргытын представителлэрэ Вьетнамга Америка агрессиятын бэрэ түбэһиннэр тахтотору модуһаллар. Церемония күн Вашингтон иһиннэ-оронна бүтүннүү паронисте-рилан, муора пехотаны саллаоттарынан уонна полиция паридтарынан сыһыттыа. «Бэрэ-дэни хааччыла» АХШ стоппи-тыгар 9-тыл (сирин) иһиннэ-хэ байыаннай тластар аргыһы-нылар.

БУНИОС-АПРЕС. Улахан итиллээччилэр сорууу-лаах олоһууларын түмүгэр Ар-гентина баччаастара соторула-тыга Коронаа куоракка туту-лаан хайааллыыт профсоюзтар иһин аргыһарыныаа иһин-наһый хамсааһын саккайла-ччтын Агустин Тосануу уонна итин да профсоюзнай дегте-лэри баччаастаах күрэхтэһи-лэр. Кинилэр хайаан дайду ула-хан итиллээччилэрин бач-чаастарын кинэ доҕуһуу-уодуһуута.

Детсад иһмээччилэригэр

Куукула театра

бар, куһаҥан өттүлэрин абааһы көрөр буолаллар. Театрга көр-бүтэрин, онно тугу сылаһытты-рын доҕотторугар, төрөһүтүг-рүгэр көмөсөөччүлэр. Оттон сит-таан сыгалара сайдар, ситан-кэсинер, кэсөөтөр буола үө-рэннэлэр. Сылаһан оҕоруу, уру-дугуу аһаҕастарыгар тугу көр-бүт-тэрин-билиһитэрин оҕороллор. Көрбүтэрин үтүктэн театр бу-ола оонньуулар, онуоха бэйэ-лэ-риттэн айан оонньоһуһунара үтүс. Байаһчы элбэх, куукула театра кыра састаах оҕолору көтүтөр сайыһынар.

Ого салын итээччилэрэ театр үлэтин методический өттүнүн таба, үрдүк идеянай таһым-наахтык төрийлэрэ иһиннэ-х-таахтар. Репертуар саҥа про-граммалаа сөп түбөһөр пана сүү-мөрдөннө оҕоһулуолтаах. Спе-циалы талбыт кэмтэ кытарга табыгастаах тына оҕордоһо, тематтыгар сөп түбэһиннэрин, эппитида да туһанмаах сип. Пьесара паллалар таһалар, эһитилэр, дөрөһөннөү түрүт-тэн, бытаардан, аргыһылы-тын уларытан биэрэр паллаах.

Театр сүрүн сорууа — ого сым-нааһын төрөһиннээхтик аты-ары. Ол иһин үчүгү күн иһинэ аһаҕастар туттаһылар.

Куукула театры биир эрэ ко-рүгүн тэрийэр модуһуна иһа. Соторуотан туттарга түөрт ко-рүгү барытын тэрийэр эрдук. Ханнык баҕарар үлэни кырат-тап, сулурутууттан састаах ба-

ран, улам уустугурулан иһэр ор-дук. Куукула театрын оһпук сулурутууһун остуола оһпук. нэр сипа оонньуурун театра, хортуон оҕоһук театра буола-лар.

Холбоһор, сипа оонньуурун театра маннаах төрийлэр: фигу-раллары сипа иһиннэ-нытия туора быһан оҕоһулуубут 10 см үрдүктээх атахха туруору-лар эбөтөр таһаан иһаан бэрэ-туттарар принципка иһааһыан туруоруоха сөп; хортуонан 16 см үрдүктээх үс тына бүтүтү-лар сипа оҕоһулар, фигуралары ол иһааһыан остуол устун атах-тарынан сипааһыан оһпукто-дун; сипа үрдүктэн холбоу ий-рылаан дьаа, хатын уо. д. и. оҕоһулар; ону таһынан сипа кэһинтэр 20 см тэйиччи дөһө-рүн туруорулар; оһпуктор иһа-ны иһинтэ ити 20 см иһинтэр сипааһылар.

Куукула театрын хайаах тө-рийэр туһунаах литература дет-сад аһаһи баар. Бу өттүнэн детсад үлэһиттэрэ хайтарбак-тар. Хайтараллара диэн — ман-на иһааһыаргылар, иһааһыан дьа-рыһаанар, сайыһылар, тунсарар үлэһиттэр тийбөттөр.

Я. ПАВЛОВ,
Саха АССР оскуолаарын
түтүлээх үчүгүһүн, пенсионер.

КӨННӨРҮҮ

«Сага олох» хаһыат 1973 сыл тохсуннуу 20 күнүнээди нүөмүрүн бастаан страницатыгар совхоз Кытаанахтаагы отделениетын бултута М. Ла-зарев ыстатыһатыгар «50 бы-рыһыан төлөрүөм» диэн баччаэтамминти 150 бырыһыан төлөрүөн диэн көннөрөн аа-тыллыахтаах.

Редакторы солбуйааччы
А. Г. ТУРАНТАЕВ.

Эрилик Эриегини ааты-нан колхоз бырабылыан-ньата, парткома, Хадаар нэһилиэгин Советын ис-полкома, биригээдэ Со-вета колхоз иһиннэ тракт-орист Кузьмин Егор Тара-совичча, кини таһыһы-оҕото

УЛҔА

эмискэ ыаллаан өлбүтү-тэн диринг күтүрбанныарын тээрээлэр.